

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ІНІ економіки і права

Кафедра економіки підприємства, обліку і аудиту

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання семінарських і практичних завдань
з дисципліни “ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ІІ”
для студентів
спеціальності 6.030509“Облік і аудит”**

Черкаси – 2012

УДК

ББК

Рецензенти:

к. е. н., доцент *Гавриленко В.О.*,

к.е.н., доцент *Уманська В.Г.*

Укладачі:

к.е.н., доцент *Андрусяк В.М.*,

к.е.н., доцент *Андрусяк Н.О.*

*Розглянуто і затверджено на засіданні
кафедри економіки підприємства, обліку і аудиту.
(Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 2012 р.)*

*Рекомендовано до друку Вченою радою Черкаського національного
університету імені Богдана Хмельницького
(протокол № _____ від _____ 2012 року)*

Методичні вказівки до виконання семінарських і практичних завдань з дисципліни “ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК II” для студентів спеціальності 6.030509“Облік і аудит” / Уклад.: В.М. Андрусяк, Н.О. Андрусяк. – Черкаси : ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2012. – ____ с.

УДК
ББК

ВСТУП

Метою вивчення дисципліни “Фінансовий облік II” є засвоєння знань з теорії і практики ведення фінансового обліку пасивів на підприємствах різних форм власності.

Завданням дисципліни є теоретичне вивчення та набуття практичних навичок щодо методики і техніки ведення фінансового обліку, передбаченої стандартами бухгалтерського обліку і законодавством України.

Предметом дисципліни “Фінансовий облік II” є пасиви підприємства.

По завершенні вивчення даної дисципліни студент повинен знати:

- фундаментальні знання про пасиви фінансового обліку;
- методи збору, обробки і видачі інформації для різних груп користувачів облікових даних;
- методологію обліку пасивів, що ґрунтується на національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку;

вміти:

- застосовувати різні методики оцінювання пасивів;
- заповнювати типові форми первинних документів, реєстрів аналітичного та синтетичного обліку;
- застосовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань.

Навчальна дисципліна “Фінансовий облік II” входить до дисциплін циклу професійної підготовки, що формують економічні знання фахівців з обліку, аналізу та аудиту.

Вивчення дисципліни “Фінансовий облік II” базується на знаннях бухгалтерського обліку, економічного аналізу, аудиту, які належать до циклу загальноекономічної підготовки і викладення яких передусє вивченню фінансового обліку. В свою чергу, знання щодо фінансового обліку є передумовою вивчення управлінського обліку, організації і методики аудиту, інформаційних систем і технологій в обліку, організації обліку.

ЗМІСТ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ

1. Облік зобов'язань за розрахунками з постачальниками

Економічний зміст і завдання обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками. Характеристика рахунка з обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками. Документування операцій з обліку зобов'язань за розрахунками з постачальниками та підрядниками. Відображення даних операцій на рахунках бухгалтерського обліку. Інформація про зобов'язання за розрахунками з постачальниками та підрядниками, використання при формуванні облікової політики, розкриття у фінансових звітах (примітках).

2. Облік короткострокових зобов'язань за розрахунками з банками та іншими позиками

Поняття та оцінка короткострокових зобов'язань за розрахунками з банками та іншими позиками. Загальна характеристика рахунків з обліку короткострокових зобов'язань за розрахунками з банками та іншими позиками. Документальне оформлення, аналітичний облік поточних зобов'язань за розрахунками з банками та іншими позиками. Синтетичний облік наявності та руху короткострокових зобов'язань за розрахунками з банками та іншими позиками.

3. Облік розрахунків з оплати праці та соціального страхування

Поняття, види та форми заробітної плати. Розрахунки заробітної плати за невідпрацьований час. Утримання із заробітної плати. Аналітичний та синтетичний облік заробітної плати. Нарахування на фонд оплати праці. Створення і використання резерву на оплату відпусток. Суть соціального страхування. Аналітичний та синтетичний облік розрахунків з соціального страхування. Облік розрахунків з пенсійного страхування. Облік розрахунків із соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Облік розрахунків із державного соціального страхування на випадки безробіття. Облік розрахунків із соціального страхування від нещасних випадків на виробництві.

4. Облік розрахунків з бюджетом

Визначення та суть розрахунків з бюджетом. Характеристика рахунків для обліку розрахунків з бюджетом. Первинний, аналітичний та синтетичний облік розрахунків з бюджетом. Фінансовий облік ПДВ. Фінансовий облік податку на прибуток. Інформація про стан обліку розрахунків з бюджетом і її використання при формуванні облікової політики, розкриття у фінансових звітах (у примітках).

5. Облік зобов'язань за довгостроковими позиками та векселями

Визначення поняття зобов'язань. Класифікація і визнання зобов'язань за довгостроковими позиками та векселями. Документування операцій з обліку зобов'язань за довгостроковими позиками та векселями. Синтетичний та аналітичний облік зобов'язань за довгостроковими позиками. Поняття векселя. Види векселів. Синтетичний та аналітичний облік зобов'язань за довгостроковими векселями виданими. Інформація про зобов'язання за довгостроковими позиками та векселями виданими, використання при формуванні облікової політики, розкриття у фінансових звітах (у примітках).

6. Облік довгострокових зобов'язань за облігаціями та з фінансової оренди

Визначення та суть зобов'язань. Види облігацій та порядок їх випуску. Документування операцій з обліку зобов'язань за облігаціями та зобов'язань з оренди. Задачі обліку, аналітичний і синтетичний облік зобов'язань за облігаціями та зобов'язань з оренди. Фінансовий облік зобов'язань з оренди у орендодавця. Фінансовий облік зобов'язань з оренди у орендатора. Інформація про зобов'язань за облігаціями та зобов'язань з оренди, її використання при формуванні облікової політики у фінансовій звітності.

7. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства

Визнання та класифікація доходу підприємства. Облік доходів підприємства від реалізації продукції, товарів (робіт, послуг) та інших видів

діяльності. Облік інших операційних доходів. Облік доходів від участі в капіталі. Облік інших фінансових доходів. Облік інших доходів. Облік надзвичайних доходів. Групування та склад витрат Витрати діяльності підприємства. Облік витрат діяльності. Групування витрат виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) за статтями калькуляції. Облік витрат виробничої собівартості продукції. Облік незавершеного виробництва (робіт, послуг). Методи калькулювання собівартості продукції. Кореспонденція рахунків з обліку витрат на виробництво продукції (робіт, послуг). Групування та облік витрат на виробництво за елементами. Облік страхових платежів. Облік фінансових результатів діяльності підприємства. Облік нерозподіленого прибутку (непокритих збитків).

8. Облік формування і змін статутного капіталу

Формування та функції власного капіталу і забезпечення зобов'язань. Зміст власного капіталу. Формування та облік статутного капіталу. Формування та облік статутного капіталу на державному підприємстві. Формування та облік статутного капіталу в акціонерному підприємстві. Формування та облік пайового капіталу. Формування та облік додаткового капіталу. Інформація про формування статутного капіталу, її використання при формуванні облікової політики, розкриття у фінансових звітах (у примітках).

9. Облік резервного капіталу, вилученого капіталу та нерозподіленого прибутку

Формування та облік резервного капіталу. Облік нерозподіленого прибутку (непокритого збитку). Облік вилученого капіталу. Забезпечення майбутніх витрат і платежів. Синтетичний та аналітичний облік забезпечення майбутніх витрат і платежів. Облік цільового фінансування і цільових надходжень. Облік страхових резервів. Інформація про облік резервного капіталу, вилученого капіталу та нерозподіленого прибутку, її використання при формуванні облікової політики, розкриття у фінансових звітах (у примітках).

ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Облік зобов'язань за розрахунками з постачальниками

1.1. Теоретичне завдання:

1. Характеристика П(С)БО 11 «Зобов'язання».
2. Порядок проведення розрахунків на умовах попередньої оплати.
3. Контроль погашення зобов'язань за розрахунками з постачальниками.

Тема 2. Облік короткострокових зобов'язань за розрахунками з банками та іншими позиками

2.1. Теоретичне завдання:

1. Навести напрями використання короткострокових кредитів.
2. Облік поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями.
3. Інформація про кредиторську заборгованість: використання при формуванні облікової політики, розкриття у фінансових звітах (у примітках).

Тема 3. Облік розрахунків з оплати праці та соціального страхування

3.1. Теоретичне завдання:

1. Визначити сутність та економічний зміст таких категорій, як:
  - заробітна плата;
  - тарифна система, тарифна сітка, тарифна ставка;
  - тарифно-кваліфікаційні характеристики.
2. Види відпусток.
3. Визначення розміру виплат з тимчасової непрацездатності.
4. Облік депонованої заробітної плати.
5. Облік натуральної оплати праці.
6. Індексація заробітної плати.
7. Поняття заробітної плати і її структура.
8. Документування господарських операцій з обліку оплати праці.

Тема 4. Облік розрахунків з бюджетом*4.1. Теоретичне завдання:*

1. Джерела сплати податків підприємствами.
2. Особливості обліку комунального податку.
3. Суть та види податкових різниць.
4. Облік постійних і тимчасових податкових різниць.

Тема 5. Облік зобов'язань за довгостроковими позиками та вексями*5.1. Теоретичне завдання:*

1. Особливості та розвиток вексельного обігу в Україні.
2. Сутність кредиту і позики.
3. Документальне оформлення довгострокових позик. Способи видачі кредиту.
4. Облік позик працівникам підприємства.
5. Інформація про зобов'язання за довгостроковими позиками та вексями: використання при формуванні облікової політики, розкриття у фінансових звітах (у примітках).

Тема 6. Облік довгострокових зобов'язань за облігаціями та фінансової оренди*6.1. Теоретичне завдання:*

1. Облік інших довгострокових зобов'язань.
2. Інформація про довгострокові зобов'язання за облігаціями та фінансової оренди: використання при формуванні облікової політики, розкриття у фінансових звітах (у примітках).

Тема 7. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства*7.1. Теоретичне завдання:*

1. Загальні принципи та умови обліку доходів, витрат і фінансових результатів.

2. Оцінка ступеня завершеності операцій з надання послуг (із застосуванням коефіцієнтів питомої ваги).
3. Особливості визнання доходу при цільовому фінансуванні.
4. Організація і методологія ведення обліку формування фінансових результатів діяльності та використання прибутку на: торговельних підприємствах; виробничих підприємствах; підприємствах сфери збуту.

Тема 8. Облік формування і змін статутного капіталу

8.1. Теоретичне завдання:

1. Фінансовий облік розрахунків з учасниками.
2. Фінансовий облік при ліквідації товариства.

Тема 9. Облік інших видів власного капіталу, цільового фінансування та забезпечень

9.1. Теоретичне завдання:

1. Визначити сутність таких видів капіталу: зареєстрований, незареєстрований, персоніфікований, неперсоніфікований, дарчий, залишковий, неоплачений.
2. Економічний зміст акцій, їх типи та категорії. Роздрібнення, консолідація та облік продажу (підписки) акцій.
3. Визначити операції, які впливають на додатковий внесений капітал.

ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Облік зобов'язань за розрахунками з постачальниками

1.1. Теоретичне завдання:

1. Характеристика П(С)БО 11 «Зобов'язання».
2. Порядок проведення розрахунків на умовах попередньої оплати.
3. Контроль погашення зобов'язань за розрахунками з постачальниками.

1.2. Практичне завдання:

Задача 1

Підприємством А укладений контракт з підприємством Б на загальну суму 12000 грн., відповідно до якого підприємство А придбає у підприємства Б програмне забезпечення. Контрактом передбачена змішана, форма розрахунків:

Частина договірної ціни оплачується підприємством А грошовими коштами в сумі 3000 грн., у т.ч. ПДВ;

Частина, що залишилася – товарами на суму 9000 грн., у т.ч. ПДВ. Справедлива вартість програмного забезпечення дорівнює 7500 грн., крім того ПДВ. Первісна вартість програмного забезпечення 8400 грн., сума нарахованого зносу – 2500 грн.

Завдання: Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 2

Фірма «Альт» придбала у фірми «БАК» товарів на 30000 грн. (у тому числі ПДВ – 5000 грн.) з видачею простого векселя на строк три місяці. Напередодні вона придбала у банку 20 бланків векселів.

Завдання: Навести бухгалтерські записи з придбання та списання бланків векселів.

Задача 3

Фермерське господарство на сільськогосподарській виставці худоби і тварин придбало селекційні телички на суму 20000 грн., індокачки – на суму

10000 грн., кролі – на суму 5000 грн. Витрати на відвідування виставки склали 800 грн., ПДВ – 160 грн., транспортні витрати з доставки тварин до фермерського господарства – 2300 грн., ПДВ – 460 грн., навантажувально-розвантажувальні витрати склали 1100 грн., ПДВ – 220 грн., оформлення відповідної документації – 300 грн., ПДВ – 60 грн. **Завдання:** Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку придбання селекційної худоби і тварин.

Тема 2. Облік короткострокових зобов'язань за розрахунками з банками та іншими позиками

2.1. Теоретичне завдання:

1. Навести напрями використання короткострокових кредитів.
2. Облік поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями.
3. Інформація про кредиторську заборгованість: використання при формуванні облікової політики, розкриття у фінансових звітах (у примітках).

2.2. Практичне завдання:

Задача 1

ТОВ «Віта» на зборах засновників прийняло рішення взяти кредит для поточних потреб. Підприємство звернулося до відділення Приватбанку із заявою про надання кредиту на суму 150 тис. грн. строком на 10 місяців. У заставу передано будівлю в центрі міста, оцінену банком в 320 тис. грн.

Кредитний комітет відділення Приватбанку розглянув заяву і подані документи і прийняв позитивне рішення.

31.08.X1 р. був оформлений кредитний договір, за яким ставка відсотка становила 20 % річних за умовою щомісячної оплати.

Облікова ставка НБУ на 31.08.X1 р. дорівнювала 15 %, а на 01.02.X1р. – 14 %.

26.02.X1 р. керівник підприємства «Віта» звернувся із заявою до відділення Приватбанку про зниження ставки відсотка за кредитним договором у зв'язку зі зниженням облікової ставки НБУ.

З 29.02.X1 р. ставка відсотка за кредитним договором з підприємством «Віта» була встановлена у розмірі 19 %.

Завдання: Відобразити в обліку отримання та погашення кредиту.

Задача 2

01.03.XXX1 р. підприємством отримано кредит у банку на суму 120000 грн. терміном на 1 рік під 18 % річних, відсоток сплачується щомісячно. У березні частина кредитних коштів використана за цільовим призначенням на будівництво приміщення офісу в сумі 60000 грн., 5000 грн. депоновано на депозитний рахунок до запитання під 20 % річних, 10000 грн. знаходиться на поточному рахунку.

Завдання: Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку операції, визначити суму доходів і витрат за березень.

Задача 3

ТОВ «Явір» отримало короткостроковий кредит для поточного ремонту основних засобів на суму 25000 грн. строком на рік під 25 % річних. Відсотки сплачуються щомісячно. Сума кредиту повертається в кінці року.

Завдання: Записати господарські операції до журналу реєстрації та скласти кореспонденцію рахунків за ними.

Тема 3. Облік розрахунків з оплати праці та соціального страхування

3.1. Теоретичне завдання:

1. Визначити сутність та економічний зміст таких категорій, як:

- заробітна плата;
- тарифна система, тарифна сітка, тарифна ставка;
- тарифно-кваліфікаційні характеристики.

2. Види відпусток.

3. Визначення розміру виплат з тимчасової непрацездатності.

4. Облік депонованої заробітної плати.

5. Облік натуральної оплати праці.

6. Індексація заробітної плати.

7. Поняття заробітної плати і її структура.

8. Документування господарських операцій з обліку оплати праці.

3.2. Практичне завдання:

Задача 1

Працівник комерційного підприємства подав листок тимчасової непрацездатності, у якому вказані дні хвороби: з 1 по 10 квітня XI р. За попередні два місяці сумарний заробіток працівника становив 760 грн., кількість робочих днів у лютому-березні – 43, посадовий оклад працівника – 520 грн., загальний трудовий стаж – 8 років.

Необхідно: визначити розмір допомоги з тимчасової непрацездатності.

Задача 2

Вищим закладом освіти у серпні XXXX року отримана плата за навчання студентів у наступному навчальному році в сумі 6 млн. грн.

Передоплата на наступний навчальний рік у вищому закладі освіти була здійснена у сумі 6 млн. грн.

Необхідно: відобразити на рахунках бухгалтерського обліку передоплату на наступний навчальний рік.

Задача 3

У березні XXXI р. на розрахунковий рахунок підприємства «Алмакс» надійшов від орендаря платіж за оренду приміщення у другому кварталі у сумі 600 грн.

Необхідно: відобразити дану операцію на підприємстві «Алмакс».

Тема 4. Облік розрахунків з бюджетом

4.1. Теоретичне завдання:

1. Джерела сплати податків підприємствами.
2. Суть та види податкових різниць.
3. Облік постійних і тимчасових податкових різниць.

4.2. Практичне завдання:

Задача 1

1 квітня XXXI року оптовим торговельним підприємством відвантажено товари на умовах договору купівлі-продажу дитячому садку «Ромашка» на

суму 25000 грн., ПДВ – 5000 грн., собівартість реалізованого товару – 18000 грн. Термін оплати згідно з договором – 30 квітня XXXI року.

Необхідно: скласти бухгалтерські проводки:

1) на суму доходу (з ПДВ) від реалізації:

Одночасно на суму податку на додану вартість;

2) на суму собівартості реалізованих товарів;

3) визначити чистий дохід оптового підприємства.

Задача 2

Підприємством роздрібною торгівлі реалізовано товари на суму 60000 грн., у тому числі ПДВ – 10000 грн. Сума торгової націнки на реалізовані товари, визначеної за методом середнього відсотка, становить 5000 грн.

Необхідно: скласти бухгалтерські проводки:

1) надходження виторгу в касу підприємства.

Одночасно відображення суми податку на додану вартість;

2) сторнування суми торгової націнки;

3) відображення суми собівартості реалізованих товарів.

Задача 3

Підприємство оптової торгівлі здійснило обмін товарів (на які встановлена вартість реалізації 20000 грн., ПДВ – 4000 грн., собівартість товару – 18000 грн.) на вантажний автомобіль (його первісна вартість – 35000 грн., сума нарахованого зносу – 5000 грн., справедлива вартість – 40000 грн., ПДВ – 8000 грн.). Доплата грошовими коштами становить 12000 грн., ПДВ – 2400 грн.

Необхідно: скласти бухгалтерські проводки:

1) визначення доходу від реалізації товарів після їх відвантаження покупцям на умовах договору обміну активами. Одночасно відобразити суму податку на додану вартість;

2) відображення суми собівартості товарів, відвантажених за договором обміну;

3) відображення надходження основних засобів. Одночасно відобразити суму податку на додану вартість, що підтверджений податковою накладною;

- 4) відображення доплати грошовими коштами при обміні;
- 5) відображення введення в експлуатацію одержаних основних засобів.

Тема 5. Облік зобов'язань за довгостроковими позиками та вексями

5.1. Теоретичне завдання:

1. Особливості та розвиток вексельного обігу в Україні.
2. Сутність кредиту і позики.
3. Документальне оформлення довгострокових позик. Способи видачі кредиту.
4. Облік позик працівникам підприємства.
5. Інформація про зобов'язання за довгостроковими позиками та вексями: використання при формуванні облікової політики, розкриття у фінансових звітах (у примітках).

5.2. Практичне завдання:

Задача 1

01.09.XI р. підприємство «АБВ» видало вексель номінальною вартістю 30 тис. грн. під 20 % річних. Вексель підлягає погашенню 28.02.XI р.

Необхідно: скласти усі бухгалтерські записи, пов'язані з векселем, за період від 01.09.XI р. до 28.02.XII р. (придбання і списання бланків векселів, питання оподаткування не відображати).

Задача 2

Фірма «Альт» видала 02.01.XI р. довгостроковий безвідсотковий вексель на придбання обладнання у сумі 504000 грн. на дату погашення – 30.12.X2 р. Ринкова ціна обладнання на момент видачі векся – 350000 грн. Різниця між цією ціною і сумою векся становить відсотки при фактичній ставці дисконту 20 %. Дисконт буде списуватися протягом двох років на витрати з виплати відсотків за фактичною ставкою.

Завдання: Відобразити дану операцію у фінансовій звітності за XXXI рік.

Тема 6. Облік довгострокових зобов'язань за облігаціями та фінансової оренди

6.1. Теоретичне завдання:

1. Облік інших довгострокових зобов'язань.
2. Інформація про довгострокові зобов'язання за облігаціями та фінансової оренди: використання при формуванні облікової політики, розкриття у фінансових звітах (у примітках).

6.2. Практичне завдання:

Задача 1

Авіакомпанія продала свій літак банку за 100000 грн. (без урахування ПДВ) і одночасно уклала угоду про його оренду на таких умовах:

- Строк оренди становить 10 років;
- Оренда є невідмовною і передбачає щорічні (на початку року) орендні платежі в сумі 25000 грн., яка включає орендний відсоток – 15 %;
- Залишкова вартість літака – 95000 грн., сума його зносу – 10000 грн.;
- Орендар сплачує всі витрати, пов'язані з експлуатацією літака, та нараховує амортизацію прямолінійним методом.

Завдання: Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку продаж літака з наступною орендою.

Задача 2

АТ «Авангард» 2.01.XI р. випустило облігації позики на 3 млн. грн. Номінальна й емісійна вартості облігації – 100 грн., заявлена ставка – 10% річних і дорівнює ринковій, строк – 8 років. Відсотки сплачуються один раз на рік 31 грудня.

Дата погашення – 31.12.X8 р.

Завдання: Відобразити продаж облігацій на рахунках бухгалтерського обліку та у балансі.

Задача 3 (продовження задачі 2)

Припустимо, що у попередньому прикладі з облігацією, номінальна і емісійна вартість якої становить 100 грн. і купонна ставка – 10 % річних

ринкова ставка відсотків становить 12 %. Погашення облігацій – у кінці строку

Визначити: продажну ціну облігації, розрахувавши теперішню вартість за ринковою ставкою двох майбутніх грошових потоків, пов'язаних з облігацією відобразити на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 4

АТ «Авангард» випустило позику на 3 млн. грн. під 10 % річних при ринковій ставці 8 % на 8 років. Премія при цьому склала 344790 грн. При зменшенні ринкової ставки протягом четвертого року позики і прогнозній оцінці збереження нового рівня надалі АТ вирішило викупити облігації в кінці цього року під час виплати дивідендів.

При достроковому викупі перш за все необхідно визначити поточну (балансову) вартість облігацій на дату дострокового викупу. Для цього номінальну вартість облігацій коригують на неамортизовану величину премії (витрати на випуск облігацій у прикладі не враховані).

Завдання: Відобразити в обліку погашення облігацій після записів про виплату відсотків і списання премії.

Задача 5

Компанія «Алтай» є виробником устаткування, собівартість якого дорівнює 80000 грн. Дане устаткування компанія передає у фінансову оренду.

Завдання: Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку у орендодавця.

Тема 7. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства

7.1. Теоретичне завдання:

1. Загальні принципи та умови обліку доходів, витрат і фінансових результатів.
2. Оцінка ступеня завершеності операцій з надання послуг (із застосуванням коефіцієнтів питомої ваги).

5. Особливості визнання доходу при цільовому фінансуванні.

6. Організація і методологія ведення обліку формування фінансових результатів діяльності та використання прибутку на: торговельних підприємствах; виробничих підприємствах; підприємствах сфери збуту.

7.2. Практичне завдання:

Задача 1

01.03.XXXI р. підприємством реалізовано побутову техніку на суму 20000 грн., ПДВ – 4000 грн., на умовах гарантійного обслуговування протягом року. Очікується, що витрати на гарантійне обслуговування становитимуть 4 % від суми реалізації товару.

Визначити: дохід від реалізації товарів за березень.

Задача 2

Юридичною фірмою укладено договір на консультаційне обслуговування підприємства протягом I півріччя XXXI року. Згідно з умовами договору встановлено місячну оплату в розмірі 1 000 грн., ПДВ – 200 грн., усього – 1200 грн.

Виконання консультаційних послуг підтверджується актом приймання-передачі виконаних робіт за кожний місяць. Детальний перелік і обсяг виконаних робіт за кожний місяць договором не передбачається, консультаційні послуги надаються у міру необхідності.

01.01.XXXI р. підприємством (клієнтом) перераховано на поточний рахунок юридичної фірми авансовий платіж у сумі 3600 грн., у тому числі ПДВ – 600 грн. Решта суми оплачена 01.07.XXXI р. по закінченні дії договору.

Необхідно: визначити дохід за кожний місяць I півріччя.

Задача 3

Підприємство «Сталкер» займається виготовленням унікального обладнання, яке експортується в різні країни світу. 01 липня XXXI р. підприємство «Сталкер» отримало оплату від іноземного покупця за реалізовану готову продукцію в розмірі 5000 доларів США. 02 липня XXXI року частині валютних коштів перерахована для обов'язкового продажу (50 % зарахованої

валюти), друга частина отримана на поточний валютний рахунок. 04 липня XXXI року валюта продана за комерційним курсом 5,40 грн. за 1 дол. США, грошові кошти отримані на розрахунковий рахунок. Курс НБУ:

01.07.XI \$1:5,30 грн.

02.07.XI \$1:5,32 грн.

03.07.XI \$1:5,36 грн.

31.07.XI \$1:5,25 грн.

Необхідно:

- відобразити в бухгалтерському обліку операції, пов'язані з отриманням та продажем іноземної валюти при умові, що банк самостійно утримує комісійну винагороду – 54 грн.;

- визначити фінансовий результат від реалізації іноземної валюти;

- визначити, яка сума кредиторської заборгованості відображена в балансі підприємства на 31.07.XI р. в доларах США та гривнях?

Задача 4

01.03.XXXI р. підприємством реалізовано побутову техніку на суму 20000 грн., ПДВ – 4000 грн., на умовах гарантійного обслуговування протягом року. Очікується, що витрати на гарантійне обслуговування становитимуть 4 % від суми реалізації товару.

Визначити: дохід від реалізації товарів за березень.

Задача 5

Театральна вистава повинна відбутися 15.01.XXXI р., але квитки продано до 25.12.X0 р.

Визначити: дохід від продажу квитків у фінансовій звітності за XXXI рік,

ЗАДАЧА 6

1) 20.03.XXXI р. – одержано товар від постачальника на суму 10000 грн., ПДВ – 2 000 грн.;

2) 25.03.XXXI р. – одержаний товар реалізовано покупцю. Вартість реалізації – 15000 грн., ПДВ – 3000 грн. Від покупця одержано платіж за відвантажені товари – 18000 грн.;

3) 26.03.XXXI р. – реалізовано основні засоби на суму 30000 грн., ПДВ – 6000 грн., первісна вартість – 45000 грн., сума нарахованого зносу – 14000 грн.

Визначити: результат від реалізації товарів на основі проведених господарських операцій.

Задача 7

01.05 XXXI р. оптовим підприємством «Прилад» відвантажені товари покупцям на суму 100000 грн., ПДВ – 20000 грн., собівартість реалізованих товарів – 80000 грн. Згідно з договором купівлі-продажу товарів оплата здійснюється протягом 30 днів з моменту відвантаження товарів. Крім того умовами договору передбачена 3 % знижка за оплату реалізованих товарів протягом перших 10 днів з моменту відвантаження товарів.

Підприємством-покупцем проведено розрахунки:

05.05.XXXI р. – 50000 грн.

20.05.XXXI р. – 63500 грн.

21.05.XXXI р. – повернені товари, що мають дефект, на суму за цінами реалізації 5000 грн., їх собівартість – 4000 грн.

Завдання: відобразити в обліку здійснення операцій, пов'язаних з вирахуванням з доходу наданих знижок і повернення товарів та визначити фінансовий результат від реалізації товарів.

Тема 8. Облік формування і змін статутного капіталу

8.1. Теоретичне завдання:

1. Фінансовий облік розрахунків з учасниками.
2. Фінансовий облік при ліквідації товариства.

8.2. Практичне завдання:

Задача 1

Громадяни А, В, С вирішили заснувати відкрите акціонерне товариство «Харон» (ВАТ «Харон»). Ними було зареєстровано інформацію про випуск акцій ВАТ «Харон» та оголошено передплату терміном 6 місяців на 100000

акцій (номінальна вартість однієї акції – 1 грн.) з розміщенням акцій за номінальною вартістю та умовою внесення на момент підписки 30 % вартості акцій грошовими коштами.

За період передплати в цілому була здійснена підписка на 95000 акцій. Кожен із засновників передплатив по 10000 акцій.

Після проведення установчих зборів і реєстрації випуску акцій статуту товариства із зазначенням фактично сформованого статутного капіталу в обліку було відображено статутний капітал ВАТ «Харон».

Необхідно визначити:

- розмір зареєстрованого статутного капіталу;
- мінімальну кількість акцій, якими повинні володіти засновники протягом перших двох років існування ВАТ «Харон»;
- розмір неоплаченого капіталу ВАТ «Харон» на момент реєстрації статутного капіталу.

Складіть бухгалтерські записи, необхідні для відображення в обліку здійснених операцій.

Задача 2

Товариство з обмеженою відповідальністю «В», приватне підприємство «С» та закрите акціонерне товариство «Е» вирішили заснувати відкрите акціонерне товариство «У» (ВАТ «У»). Ними було зареєстровано інформацію про випуск акцій ВАТ «У» та оголошено передплату терміном 5 місяців на 2000000 акцій номінальною вартістю однієї акції 50 коп. з розміщенням акцій за номінальною вартістю.

Засновники сплатили належні їм акції повністю:

- ТОВ «В» як внесок до статутного капіталу внесло грошові кошти в національній валюті безготівковим розрахунком на суму 100000 грн.;
- ПП «С» як внесок до статутного капіталу внесло (за оцінною вартістю) сировину на суму 150000 грн.;
- ЗАТ «Е» як внесок до статутного капіталу внесло виробничі основні фонди (за оцінною вартістю) на суму 250000 грн.

Передплатникам акцій було визначено умову внесення на момент підписки 50 % вартості акцій грошовими коштами.

За період підписки, крім акцій засновників, було підписано 1125000 акцій з оплатою вартості акцій грошовими коштами в національній валюті безготівковими розрахунками.

Після проведення установчих зборів та реєстрації випуску акцій та статуту товариства із зазначенням фактично сформованого статутного капіталу в обліку було відображено статутний капітал ВАТ «У».

Необхідно визначити:

- розмір зареєстрованого статутного капіталу;
- якою кількістю акцій володіє кожен із засновників;
- розмір неоплаченого капіталу ВАТ «У» на момент реєстрації статутного капіталу;
- складіть бухгалтерські записи, необхідні для відображення в обліку здійснення операцій.

Задача 3

Згідно із засновницьким договором внесення внесків до статутного капіталу підприємства передбачене як у вигляді грошових коштів, так і у вигляді матеріальних цінностей.

Одним із засновників внески внесені МШП. Згідно з оцінним актом справедлива вартість МШП визначена в сумі 300 грн.

Усі МШП, внесені до статутного капіталу, передані в експлуатацію.

Завдання: Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку та визначити відповідні суми.

Задача 4

Суми, фактично внесені засновниками (280000грн.) та передплатниками акції ВАТ «Аркада» (у сумі 217500 грн.) списані на зменшення їх заборгованості з формуванням власного капіталу ВАТ «Аркада».

Передплатники акцій даного ВАТ своєчасно погасили заборгованість за підписані акції (у сумі 507500 грн.) грошовими коштами безготівковим розрахунком.

Завдання: Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку списання сум, отриманих за підпискою на зменшення неоплаченого капіталу та погашення заборгованості за підписані акції.

Задача 5

Підприємство згідно із засновницькими документами відобразило статутний капітал у сумі 87400 грн. Власниками підприємства внесені відповідно до засновницьких документів (за справедливою вартістю):

- сировина для виробництва - на суму 20000 грн.;
- товари – на суму 7000 грн.;
- малоцінні та швидкозношувані предмети терміном служби більше 12 місяців – на суму 600 грн.

Завдання: Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку та визначити відповідні суми.

Тема 9. Облік інших видів власного капіталу, цільового фінансування та забезпечень

9.1. Теоретичне завдання:

1. Визначити сутність таких видів капіталу: зареєстрований, незареєстрований, персоніфікований, неперсоніфікований, дарчий, залишковий, неоплачений.
2. Економічний зміст акцій, їх типи та категорії. Роздрібнення, консолідація та облік продажу (підписки) акцій.
3. Визначити операції, які впливають на додатковий внесений капітал.

9.2. Практичне завдання:

Задача 1

Підприємством отримана спонсорська допомога – матеріальні цінності у вигляді товарів і МШП для загальногосподарських потреб. Справедлива вартість отриманих МШП дорівнює 400 грн.

Завдання: Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку та визначити відповідні суми.

Задача 2

Використання набувачем гуманітарної допомоги на забезпеченні операційної діяльності:

1. Отримана гуманітарна допомога у вигляді:
  - а) грошових коштів у національній валюті;
  - б) товарно-матеріальних цінностей;
  - в) виконання робіт, надання послуг (у набувача);
  - г) виконання робіт капітального характеру.
2. Використані товарно-матеріальні цінності.
3. Визнання цільового фінансування доходу звітного періоду.
4. Використання набувачем гуманітарної допомоги на капітальні інвестиції.
5. Використані грошові кошти.
6. Введені за рахунок гуманітарної допомоги в експлуатацію об'єкту капітальних інвестицій.
7. Одночасно відображається використання цільового фінансування.
8. Щомісяця одночасно з нарахуванням амортизації необоротних активів, придбаних (збудованих, створених) за рахунок цільового фінансування.

Завдання: Відобразити в обліку наступні господарські операції.

Задача 3

01.01.XXX1 р. дитячим садком отримане спортивне обладнання на суму 20000 грн. на умовах цільового фінансування. Термін корисного використання обладнання – 10 років, метод амортизації – прямолінійний.

У січні сума цільового фінансування становить 20000 грн., яка буде визнана доходом майбутніх періодів у повному розмірі, а доходом за кожний звітний період (кожний рік) буде визнаватися сума амортизації, тобто 2000 грн.

Необхідно: відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку

Задача 4

Навчальний центр отримує цільове фінансування від міжнародної організації сприяння розвитку малого і середнього бізнесу на проведення семінарів у

регіонах України з реформування бухгалтерського обліку на підприємствах згідно з П(С)БО. Договір укладено 10.03.XXXI р. на проведення 10 семінарів, сума цільового фінансування – 50000 грн.

20.03.XXXI р. проведено семінар у м. Києві, сума витрат на організацію якого становить 6000 грн.

01.04.XXXI р. отримано цільове фінансування в сумі 50000 грн. У квітні проведено 4 семінари, сума витрат становить 25000 грн.

Необхідно: визначити дату визнання доходу по одержаних сумах цільового фінансування.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ

1. Облік формування власного капіталу.
2. Облік статутного капіталу.
3. Облік пайового та додаткового капіталу.
4. Облік резервного капіталу, вилученого та неоплаченого капіталу.
5. Облік нерозподіленого прибутку і непокритих збитків.
6. Облік забезпечення витрат і цільового фінансування.
7. Основні положення та документування господарських операцій з обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками.
8. Відображення операцій з розрахунків з постачальниками та підрядниками на рахунках бухгалтерського обліку.
9. Відображення операцій з розрахунків з невідфактурованими поставками і товарно-матеріальними цінностями, які знаходяться в дорозі на рахунках бухгалтерського обліку.
10. Поняття зобов'язань.
11. Облік довгострокових зобов'язань.
12. Облік довгострокових векселів виданих.
13. Суть кредитування підприємств.
14. Облік короткострокових позик банку.
15. Облік зобов'язань за облігаціями.
16. Облік зобов'язань з оренди.
17. Поняття, види та форми заробітної плати.
18. Розрахунки заробітної плати за невідпрацьований час.
19. Утримання із заробітної плати.
20. Аналітичний та синтетичний облік заробітної плати.
21. Створення і використання резерву на оплату відпусток.
22. Суть соціального страхування.
23. Облік розрахунків з пенсійного страхування.

24. Облік розрахунків із соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.
25. Облік розрахунків із державного соціального страхування на випадки безробіття.
26. Облік розрахунків із соціального страхування від нещасних випадків на виробництві.
27. Суть розрахунків за податками і платежами.
28. Фінансовий облік розрахунків з бюджетом.
29. Фінансовий облік податку на прибуток.
30. Групування та склад витрат.
31. Облік витрат діяльності підприємства.
32. Облік витрат виробничої собівартості продукції.
33. Методи калькулювання собівартості продукції.
34. Групування та облік витрат виробництва за елементами.
35. Визнання та класифікація доходу підприємства.
36. Облік доходів підприємства від реалізації продукції, товарів (робіт, послуг) та інших видів діяльності.
37. Облік інших операційних доходів.
38. Облік доходів від участі в капіталі
39. Облік інших фінансових доходів.
40. Облік інших доходів.
41. Облік надзвичайних доходів.
42. Облік страхових платежів.
43. Облік фінансових результатів діяльності підприємства.
44. Облік нерозподіленого прибутку (непокритих збитків).
45. Облік витрат незавершеного виробництва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові акти

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р.
3. Кодекс законів про працю.
4. Закон України «Про оплату праці» № 108/95 – ВР.
5. Закон України «Про підприємства в Україні» від 27.03.1991 р., № 887-ХІІ із змінами і доповненнями.
6. Закон України «Про підприємництво» від 26.06.1990 р. 1785/12 із змінами і доповненнями.
7. Закон України «Про власність» №885-12 від 26.03.1991 р. (із змінами).
8. Закон України «Про господарські товариства» №1577-12 від 19.01.1991 р.
9. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність України» від 16.07.1999 р. № 996-ХІУ зі змінами і доповненнями.
10. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 22.05.1997 р. № 283/97-ВР із змінами і доповненнями.
11. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 24.12.2002 р. № 349- IV.
12. Закон України «Про податок на додану вартість» від 03.04.1997 р. №168/97-ВР із змінами і доповненнями.
13. Закон України «Про цінні папери та фондову біржу» від 23.06.1998 р. №254/98-ВР із змінами і доповненнями.
14. Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19 03 1996 р. №93/96-ВР із змінами і доповненнями.
15. Закон України «Про лізинг» від 16.12.1997 р № 723/97-ВР із змінами і доповненнями.
16. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18 вересня 1991 р. №1560-ХІІ (із змінами і доповненнями).

17. План рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 р. № 291.
18. Порядок подання фінансової звітності. Затверджено Постановою КМУ від 28.02.2000 р.
19. Порядок визначення розмірів збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей від 22.01.1996 р. №116 із змінами і доповненнями.
20. Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку, затверджене Наказом Міністерства Фінансів України № 88 від 24.03.1995 р.
21. Інструкція про використання Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 р. № 291.
22. Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків від 11.09.1994 р. №69.
23. Про затвердження типових форм первинного обліку та інструкції про порядок їх виготовлення, зберігання і застосування. Наказ Державного комітету статистики України від 27 липня 1998 р. № 263.
24. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 року №87.
25. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 року №87.
26. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 року № 87.
27. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 року №87, із змінами і доповненнями.

28. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 5 «Звіт про власний капітал», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 року №87.
29. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28 травня 1999 року №137.
30. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92.
31. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 18 жовтня 1999 року № 242.
32. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 року № 246.
33. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебітори», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 08 жовтня 1999 року № 237.
34. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 січня 2000 року №20.
35. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 26 квітня 2000 року №91.
36. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 2001 р №559.
37. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28 липня 2000 року № 181.
38. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 року № 290.

39. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 року №318.
40. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28 грудня 2000 року №353.
41. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28 квітня 2001 р. №205.
42. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 7 липня 1999 року № 163.
43. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 20 «Консолідована фінансова звітність», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30 липня 1999 р. № 176.
44. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 10 серпня 2000 року № 193.
45. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28 лютого 2002 року № 147.
46. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 18 червня 2001 року № 303.
47. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24 «Прибуток на акцію», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 16 липня 2001 р. №344.
48. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 25 лютого 2000 року № 39.

49. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 12 липня 2003 року № 415.
50. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Діяльність, що припиняється» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 7 листопада 2003 року № 617.

Основна

1. Бутинець Т.А., Чижевська Л.В., Береза С.Л. Бухгалтерський облік. Навчальний посібник – Житомир: ЖІТІ, 2004. – 672 с.
2. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів – Житомир: ПП Рута, 2008. – 726с.
3. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами. Практичний посібник - вид Лібра – 2007. – 878 с.
4. Грабова Н.Н., Кривонос Ю.Г. Облік основних господарських операцій в бухгалтерських проводках. Практ. посібник з коментарієм – К. АСК, 2000. – 237с.
5. Национальные стандарты бухгалтерского учета (практическое пособие по составлению финансового отчета). Уч. пособие / И.П. Житная, Л.Ф. Ларилова, М.Ю. Манухина, Н.А. Рудецкая, В.И. Чиж – Луганск: Издательство ВУГУ, 2005. – 220 с.
6. Коваленко А.Н. Бухгалтерский учет в Украине – Днепропетровск: Баланс-Клуб, 2004. – 528 с.
7. Олійник О.І. та ін. Реформування бухгалтерського обліку в Україні із застосуванням міжнародних стандартів. Методичні рекомендації. – Х.: Основа, 2003. – 680 с.
8. Кім Г. Бухгалтерський облік: первинні документи та порядок їх заповнення: Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2004. – 440 с.

9. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку. Підручник для студентів вузів. – Житомир: ЖІТІ, 2007. – 440 с.
10. Бутинець Ф.Ф. Організація бухгалтерського обліку. Підручник для студентів спеціальності „Облік і аудит» вузів. – Житомир: ПП Рута, 2008. – 592 с.
11. Гольцова С.М., Плікус І.Й. Звітність підприємств (фінансова, статистична, консолідована та до фондів соціального та пенсійного страхування). Навч. посібник – К.: «Центр навчальної літератури», 2004. – 292 с.
12. Періодичні видання «Все про бухгалтерський облік», «Бухгалтерський облік та аудит», «Галицькі контракти», «Баланс», «Дебет-Кредит».

Додаткова

1. Бутинець Ф.Ф., Чижевська Л.В., Герасимчук Н.В. Бухгалтерський управлінський облік. – Житомир: ЖІТІ, 2006. – 448 с.
2. Богатко Н.Г., Толстова Л.П, Самсонова А.А. Финансовый учет. Вопросы, задачи, тесты. – К.: Издательство АСК, 2004. - 664 с.
3. Рудницький В.С., Лазаришина І.Д., Бачинський В.І., Поліщук В.Л. Організація первинного обліку та економічного аналізу на прикладі підприємств торгівлі. Навч. посібник. – К.: ВД «Професіонал» 2004. – 480 с.
4. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами. – К.: ТОВ «Автоінтерсервіс», 2006.
5. Малишкін О.І. Фінансова звітність підприємства міжнародні і національні стандарти. Навч. посібник. – Суми, видавництво «Слобожанщина», 2004. - 128 с.
6. Юровский Б.С. Учет запасов предприятия в соответствии с ПСБУ. – Х, вып. 11 (ч. 1), 2004. – 38 с.
7. Алексеева А.В. Облік нематеріальних активів і малоцінних швидкозношуваних предметів – К.: 2004. – 39 с.

8. Лихопой Т.В. Облік витрат у виробництві. – Х., вип. 19, 2005. – 64 с.
9. Грачова Р.М. П'ять методів амортизації // Галицькі контракти – Дебет-Кредит. – 2005. – №21, С. 28-36.
10. Завгородній В.П. Бухгалтерський облік, контроль і аудит в системі управління підприємством. – К.: АСК, 2001. – 257 с.
11. Коваленко А.П. Автоматизація бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту. – Суми.: Вирій-Прес, 2003. – 364 с.
12. Чернелевський Л.М. Аудит. Навч. посіб. – К.: Міленіум, 2007. – 466 с.

Методичне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання семінарських і практичних завдань
з дисципліни “ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК II”
для студентів
спеціальності 6.030509 “Облік і аудит”

Укладачі:

к.е.н., доцент *Андрусяк В.М.*,

к.е.н., доцент *Андрусяк Н.О.*

Комп’ютерне верстання *Л. Г. Любченко*

Підписано до друку __.10.2012. Формат 60x84/16.

Ум. друк. арк. 1,2. Тираж __ пр. Зам. №44__

Видавець і виготовлювач

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Адреса: 18000, м. Черкаси, бул. Шевченка, 81, кімн. 117,

Тел. (0472) 37-13-16, факс (0472) 37-22-33,

e-mail: vydav@cdu.edu.ua, <http://www.cdu.edu.ua>

Свідоцтво про внесення до державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК №3427 від 17.03.2009 р.